

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

המחלקה לחינוך תשע"ה סמסטר ב' 2015

שם הקורס: חינוך לערכים: בין יחיד חברה

מספר הקורס: 129.2.0673

שם המרצה: פרופסור יוסי יונה

פרשיות לימודים:

סוגיית החינוך לערכים מעוררת מחלוקות עמוקות הן במחקר האקדמי והן בדיון הציבורי, על מופעיו השונים. חינוך לערכים נתפס על ידי רבים כעשייה הפוגעת באוטונומיה של היחיד ובעצמאותו המחשבתית. חינוך לערכים נתפס כמכשיר שבו משתמשים גורמים חברתיים שונים כגון המדינה, הלאום, הדת ועוד, כדי להבטיח שהיחיד יפעל בשירותם. אך למרות שתמיד עלו קולות הטוענים שאין זה מתפקידו של החינוך להנחיל ערכים לתלמידים, הרי שהנחלת ערכים היא חלק בלתי נפרד מהעשייה החינוכית; היא בבחינת מרכיב מהותי שאין אפשרות עקרונית להפרידו מעשייה זו. לכן השאלה המתבקשת אינה 'האם זה תפקידו של החינוך להנחיל ערכים לתלמידים' אלא 'מהם הערכים שעל מערכת החינוך להנחיל להם'.

יעדי ההוראה:

קורס זה יתבקש לעסוק במקצת המחלוקות הללו. הוא יגע הן בהיבטים העקרוניים שלהן והן בהיבטים הפרקטיים והמקומיים שלהם. דגשים מיוחדים יושמו על המתח בין יחיד לקהילה ובין חינוך לערכים פרטיקולאריים לבין ערכים אוניברסאליים בחינוך.

דרישות והרכב ציון הקורס:

80% עבודת בית להגשה בסוף הסמסטר

20% נוכחות חובה

רשימה ביבליוגרפית:

Peters, R. S., "Aims of Education - Conceptual Analysis", in *Introduction to the Philosophy of Education*, Ed. R.S. Peters, Oxford University Press.

Ackerman, B. *Social Justice in the Liberal State*, Yale University Press, 1980.

Fullinwider, R. K. (1996) Patriotic History, in *Public Education in a Multicultural Society*, (ed) Robert, K. Fullinwider, Cambridge University Press, pp. 203-227.

יוסי יונה, חינוך לפטריוטיזם, פוליטיקה, כתב עת למדע המדינה וליחסים בינלאומיים
גיליון מס' 3, יוני 1999

יוסי יונה, חינוך רב-תרבותי בישראל: קשיים ואתגרים, בתוך חינוך בחברה רבת תרבויות, עורכת פנינה
פרי, הוצאת כרמל, 2007, עמ' 39-66

הללי פינסון, תוכנית חימודים אחידה לכולם? מבט ביקורתי על תוכנית באזרחות לבתי ספר תיכוניים,
אלפיים, 34, 2009, 206-237.

אסתר יוגב, ספרי הלימוד ותוכניות הלימודים בהיסטוריה בין צו המולדת להיסטוריה הביקורתית, בתוך
חגית גור, מליטיריזם בחינוך, בבל, תל אביב, 2005, 146-166

מרקמן, נלי ויוסי יונה, 2009. "לאומיות, רב-תרבותיות וליבה חינוכית בישראל: בין הכלה להדרה",
אלפיים 34: 65-81.

יוסי יונה, "הצודק והטוב: הליברליזם הפוליטי בראי החינוך", בתוך דוד הד ודניאל אטאס (עורכים),
מורה צדק: עיונים בתורתו של ג'ון רולס, 2007.

יוסי יונה, רגולציה של הרגולציה: ניאו-ליברליזם וחינוך, בהכנה.

רם, אורי, "הימים ההם והזמן הזה. בתוך פ' גנוסר וא' בראלי (עורכים). עיונים בתקומת ישראל: ציונות
פולמוס בן זמננו, 1996, עמ' 126-159. קריית שדה-בוקר: המרכז למורשת בן-גוריון.